

INFORMATĪVS MATERIĀLS par rīcību rūpnieciskas avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem AS „Olainfarm” Rūpniecības ielā 5, Olainē

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt AS „Olainfarm” apkārtnē dzīvojošos iedzīvotājus un izvietotos uzņēmumus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību avārijas gadījumā AS “Olainfarm”

VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

AS „Olainfarm” farmaceitisko produktu ražošanas rūpnīca atrodas Olainē, Rūpniecības ielā 5. Uzņēmuma īpašnieks ir AS “Olainfarm”. Papildinformāciju par objektu sniedz Darba aizsardzības un tehniskās drošības daļas vadītājs I. Soika, darba dienās no plkst. 10:00 līdz 16:00, iepriekš piesakoties pa tālruni 67013728.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 131 „Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem”, atbildīgā persona ir iesniegusi Valsts vides dienestā iesniegumu par bīstamām ķīmiskām vielām objektā un Vides pārraudzības valsts biroja Rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmu, jo uzņēmums ir zemākā riska līmeņa objekts.

UZŅĒMUMA DARBĪBAS APRAKSTS

AS „Olainfarm” farmaceitiskā rūpnīca darbojas kopš 1972. gada. Uzņēmums ražo aktīvās farmaceitiskās vielas, to pusproduktus (ķīmiskās vielas) un gatavo zāļu formas (tabletes, kapsulas, pulverus). Ķīmiskajā ražošanā galvenie iekārtu veidi ir reaktori, mērtvertnes, filtri, centrifūgas un zāvēšanas iekārtas. Gatavo zāļu formu ražošanā izmanto dzirnavas, vibrosietus, kapsulēšanas, tabletēšanas un iepakojšanas iekārtas.

BĪSTAMO ĶĪMISKO VIELU RAKSTUROJUMS

Ražošanā izmanto vairāk kā 200 bīstamās ķīmiskās vielas, no kurām 23 vielas ir tādos daudzumos, kuras var izraisīt rūpnieciskās avārijas.

Amonjaks: bezkrāsaina sašķidrīnāta, viegli uzliesmojoša gāze, izraisa smagus ādas apdegumus un nopietnus acu bojājumus, akūti toksiska ieelpojot - 3. bīstamības kategorija. Viela vieglāka par gaisu, pilnībā šķīst ūdenī. Reaģējot ar ūdeni, veido kodīgu sārmu, ar gaisu var veidot eksplozīvu maisījumu. Iedarbojas uz gļotādām un augšējiem elpošanas ceļiem. Simptomi: ādas apsārtums, klepus, elpas trūkums, galvassāpes, slikta dūša, vemšana. Sekas: gļotādas un elpošanas ceļu bojājumi, smagi ādas un radzenes ķīmiski apdegumi, liela daudzuma gāzes ieelpošana rada bronhu spazmas, plaušu tūsku, kas var izraisīt nāvi.

Hlorūdeņradis: saspiesta gāze balonos, kas karstumā var eksplodēt, izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus, akūti toksiska ieelpojot - 3. bīstamības kategorija. Gāze smagāka par gaisu, mitrā gaisā veido baltus dūmus. Reaģē ar ūdeni, veidojot sālsskābi. Iedarbojas uz gļotādām un augšējiem elpošanas ceļiem. Simptomi: klepus, elpas trūkums, galvassāpes, slikta dūša, vemšana. Sekas: graujoši iedarbojas uz gļotādām un augšējiem elpošanas ceļiem, smagi ādas un radzenes ķīmiski apdegumi, liela daudzuma gāzes ieelpošana rada neatgriezeniskus plaušu bojājumus, kas izraisa nāvi.

Hidrazīna hidrāts: 3. bīstamības kategorijas akūti toksisks šķidrums ieelpojot, caur ādu vai norijot, kancerogēns, izraisa alerģisku ādas reakciju, smagus ādas apdegumus un acu bojājumus, ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Var veidot sprādzienbīstamu maisījumu ar gaisu. Simptomi: ādas apsārtums, nieze, dedzināšanas sajūta, klepus, sāpoša elpošana, elpas trūkums, galvassāpes, nelabums. Sekas: vēzis, ādas alerģija vai bojājumi, gļotādas apdegumi, liela daudzuma vielas ieelpošana rada neatgriezeniskus plaušu bojājumus, kas izraisa nāvi.

Akūti toksiskas vielas: Acetonciānhidrīns, etiķskābes anhidrīds, fosfora oksihlorīds, hlороforms, monohloretiķskābes etilesteris, skudrskābe, tionilhlorīds, ditolilmetāns, etilbromacetāts: šķidrās vielas, 1. bīstamības kategorijas akūti toksiskas vielas, ieelpojot iestājas nāve.

Monohloretiķskābe: cieta viela, 1. bīstamības kategorijas akūti toksiska, ieelpojot vai norijot.

Simptomi: elpas trūkums, ādas vai acu dedzināšana. Sekas: smagi ādas apdegumi un acu bojājumi, ieelpojot, iestājas nāve.

Ūdens videi bīstamas vielas:

Acenaftēns - cieta viela. Cikloheksāns - šķidrums. 1. bīstamības kategorijas īstermiņa un ilgtermiņa ūdens videi bīstamības vielas.

Nātrija hipohlorīta (aktīvais hlors 14 - 15 %) ūdens šķīdums, bīstama ūdens videi - 1. bīstamības kategorija (akūta).

Simptomi: ūdens organismu bojāeja.

Sekas: notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu bojāeja, ūdenstilpņu piesārņojums.

Uzliesmojoši šķidrums:

Acetaldehīds, dietilēteris: 1. bīstamības kategorijas uzliesmojoši šķidrums. Var veidot sprādzienbīstamus maisījumus ar gaisu. Acetaldehīds izraisa arī acu kairinājumu, dietilēteris - miegainību un reiboni.

Simptomi: noplūdes gadījumā specifiska smaka.

Sekas: ugunsgrēks, sprādziens.

Oksidējoši šķidrums:

Ūdeņraža peroksīda 30 - 50 % ūdens šķīdums - 2. bīstamības kategorijas oksidējošs šķidrums.

Slāpekļskābe (koncentrēta) - 3. bīstamības kategorijas oksidējošs šķidrums. Oksidējoši šķidrums izraisa metālu koroziju, smagus ādas apdegumus un acu bojājumus. Saskarē ar degošiem materiāliem, var izraisīt to aizdegšanos un ugunsgrēku.

Sekas: smagi ādas apdegumi un acu bojājumi. Ugunsgrēks.

Vielas, kas aktīvi reaģē ar ūdeni:

Kālija tertbutilāts, adamantānkarbonskābes hloranhidrīds - cieta viela, aktīvi reaģē ar ūdeni, izdalot lielu siltumu daudzumu. Adamantānkarbonskābes hloranhidrīds reakcijā ar ūdeni izdala toksiskas gāzes (hlorūdeņradi, hloru). Kālija tertbutilāts ir uzliesmojoša cieta viela. Iedarbības simptomi: klepus, tūska, sēkšana, elpas trūkums, galvassāpes, nelabums, vemšana, spazmas, plaušu tūska. Sekas: smagi ādas apdegumi un acu bojājumi.

Bīstamās vielas mazos daudzumos (zem 2 % no kvalificējošā daudzuma), kas atrodas uzņēmumā, var radīt lokālus negadījumus un var būt avāriju ierosinātāji.

Nosauktās vielas: acetilēns, benzīns, diēldegviela, metanols, ūdeņradis, skābeklis, piperidīns, trimetilamīns.

Akūti toksiskas vielas: dezinfekcijas līdzeklis “Incidin Plus”, nitrometāns, morfolīns, aminoflīns, ipidakrīns, ipidakrīna bāze, mekvitazīns.

Ūdens videi bīstamas vielas: adamantāns, amonjaka 25 - 30 % ūdens šķīdums, aromatizators “Orange Durarome”, brombenzols, hidroksilamīna hidrohlorīds, jods, nātrija sulfīda nanohidrāts, ibuprofēns, tehniskais maisījums KO-20.

Uzliesmojoši šķidrums: acetonitrils, acetons, butanols-1, cikloheksanons, dietilamīns, dietilēteris, etanols, etiķskābe, etilacetāts, 4-hlorsviestskābes metilesteris, izopropanols, izopropanols piesātināts ar hlorūdeņradi, 1,3-dimetiladamantāns, krāsviela “Opaspry”, dezinfekcijas līdzeklis “Bromosept 50P”, N,N-dimetilformamīds.

Vielas, kas aktīvi reaģē ar ūdeni (O1): kālija metilāts, litījs, nātrija hidrīda 60 % suspensija minerālūdeņī.

Vielas, kas saskarē ar ūdeni izdala uzliesmojošas gāzes, 1. bīstamības kategorija: Vitride Red-Al toluola šķīdums.

INFORMĀCIJA PAR RŪPNICISKĀS AVĀRIJAS BĪSTAMĪBU UN RĪSKA FAKTORIEM

Rūpnieciskās avārijas gadījumā AS „Olainfarm” apkārtnē uzceltajos objektos var tikt sajūta ķīmiskās vielas smaka. Ķīmisku vielu degšanas gadījumā izplatīsies sadegšanas produkti. Iespējami rūpnieciskās avārijas riska avoti ir:

- amonjaka izmantošana aukstuma stacijā 8,4 t;
- hlorūdeņraža baloni (12 gab. kasetē) pie 4. ceha;
- hidrazīna hidrāta 200 l metāla muca 8. korpusa noliktavā Nr. 14.

Pastāv sekojoši rūpnieciskās avārijas bīstamības izpausmes veidi:

- ķīmiskas vielas noplūde;
- ķīmiskas vielas noplūde ar aizdegšanos;
- ķīmiskas vielas noplūde ar sprādzienu ar vai bez aizdegšanās.

Kvantitatīvā riska novērtējuma (izmantojot Nīderlandes kvantitatīvā riska novērtēšanas vadlīnijas, Nīderlandes kompānijas „TNO” Industriālās un ārējās drošības departamenta izstrādātā avāriju seku iedarbības izplatības modeļēšanas datorprogramma *Effects 9*) un avārijas situācijas modeļēšanas (izmantojot ASV datorprogrammu ALOHA),

rezultāti liecina, ka avāriju riska avoti nerada paaugstinātu risku ārpus objekta teritorijas un tieša avārijas iedarbība uz apkārtnes iedzīvotājiem un uzņēmumiem nav sagaidāma.

Jāņem vērā, ka lielākā daļa bīstamo vielu, atrodas slēgtās noliktavu telpās, kas ievērojami samazina gaisa piesārņojuma izplatību teritorijā un apkārtējā vidē.

APDRAUDĒTĀS TERITORIJAS IEDZĪVOTĀJU, IESTĀŽU UN KOMESANTU BRĪDINĀŠANA AVĀRIJAS GADĪJUMĀ

Avāriju vai tās tiešu draudu gadījumā valsts institūciju, operatīvo dienestu un blakus esošo uzņēmumu brīdināšana notiks saskaņā ar apziņošanas shēmu telefoniski.

UZMANĪBU!

Rūpnieciskās avārijas gadījumā uzņēmumā iedarbinās trauksmes sirēnu (dzirdamības rādiuss 300 metri). Dzirdot uzņēmuma teritorijā ieslēgtu trauksmes sirēnu, pievērsiet uzmanību notikušajam uzņēmuma virzienā. Netuvojieties objektam! Rīkojieties atkarībā no situācijas un saskaņā ar zemāk norādītajiem ieteikumiem rīcībai avārijas gadījumā un pieredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

Uzņēmumam ir noslēgta vienošanās ar Olaines pilsētas pašvaldības policiju par operatīvās apziņošanas veikšanu Olaines pilsētā.

Papildus operatīvajai apziņošanai atkarībā no avārijas bīstamības pakāpes var tikt izmantoti operatīvo dienestu transportlīdzekļi ar skaļruņiem, kas brīdinās apdraudētajā zonā esošos cilvēkus par draudiem un sniegs informāciju par aizsardzības pasākumiem un evakuācijas kārtību.

Lēmumu par Olaines pilsētas civilās trauksmes un apziņošanas sistēmas sirēnu ieslēgšanu pieņems Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Olaines daļas komandieris vai amatpersona, kas viņu aizvieta. Sirēnas tiks raidītas ar trīs minūtes ilgu skaņas signālu.

Ieslēdziet radiouztvērējus un televizorus, lai sekotu masu medijos pārraidītajai informācijai par notikušo un nepieciešamajām rīcībām.

Ko darīt, ja savā atrašanās vietā es nedzirdu trauksmes sirēnas?

Apdraudējuma gadījumā apziņošanu var veikt atbildīgie dienesti, izmantojot operatīvos transportlīdzekļus un skaļruņus.

RĪCĪBA AVĀRIJAS GADĪJUMĀ UN AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI

Avārijas gadījumā ievērot operatīvo dienestu rīkojumus, norādījumus vai prasības.

Bīstamās vietas noplūde

Rīcība atrodoties telpās:

- Palieliet ēkā;
- Ja nepieciešams, paskaidrojiet citiem cilvēkiem, kā rīkoties;
- Aizveriet durvis un logus;
- Izslēdziet ventilatorus un gaisa kondicionēšanas sistēmu, aizveriet logos esošās ventilācijas lūkas;
- Ja iespējams, uzturieties ēkas augšstāvos, drošā, cieši noslēdzamā telpā ēkas iekšienē, tālāk no ēkas ārsienām;
- Izvairieties no nevajadzīga skābekļa patēriņa (nededzināt sveces, gāzes plītis u.tml.)
- Ieslēdziet radio vai TV, lai saņemtu informāciju par rīcību no VUGD;
- Izmantojiet telefonu tikai nepieciešamības gadījumā un saistībā ar ārkārtas situāciju;
- Ja pastāv iespēja, ka bīstamā viela iekļūst ēkā, izmantojiet visus iespējamus līdzekļus elpceļu aizsardzībai.

Rīcība atrodoties ārpus telpām:

Saņemot brīdinājumu par avāriju vai sajūtot ķīmiskas vielas smaku:

- Ejiet uz tuvāko ēku, kur varētu būt cilvēki;
- Ja iespējams, virzieties perpendikulāri vēja virzienam un aizsargājiet elpceļus – aizklājiet elpceļus ar apģērba gabalu vai kabatas lakatiņu;
- Ja piesārņotas virsdrēbes un apavi, atstājiet tās ārpus telpām;
- Īpaši rūpīgi nomazgājiet seju, matus, rokas, degunu un ausis;
- Sekojiet norādījumiem par turpmāko rīcību.

Ja jūtiat veselības stāvokļa pasliktināšanos, griezieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet neatliekamo medicīnisko palīdzības dienestu pa tālruni 113.

Ugunsgrēks uzņēmuma teritorijā

Saņemot brīdinājumu par ugunsgrēku vai redzot lielus dūmus, aizveriet un noblīvējiet logus, ventilācijas lūkas, dūmvadus. Spraugas durvis noblīvējiet ar samitrinātu audumu. Ja tas nav iespējams, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam.

EVAKUĀCIJA NO DZĪVES VIETAS

Evakuācijas gadījumā ņemiet līdzi personas dokumentus, naudu, vērtlietas, pārtikas krājumus un tikai nepieciešamo apģērbu. Pirms evakuācijas izslēdziet elektropadevi, gāzes un ūdens padevi mājā. Paziņojiet kaimiņiem par izziņotu evakuāciju, palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai. Ja iespējams dodieties projām ar savu personīgo transportu, ievērojiet evakuācijas virzienu un vietu, līdzi ņemot pasažierus.

OBJEKTA AVĀRIJGATAVĪBA

Objekta drošības pārvaldības sistēma ir vērsta uz uzņēmuma drošas darbības bez avārijām nodrošinājumu un Latvijas Republikas normatīvos aktos noteikto prasību ievērošanu. Apsardzes dienests veic objekta nepārtrauktu uzraudzību un videonovērošanu.

Uzņēmumam ir izstrādāta Rūpniecisko avāriju novēršanas programma un Civilās aizsardzības plāns. Šajos dokumentos apkopota informācija par objektu, tā tehnisko un drošības līmeni, darba organizāciju, novērtēti iespējamo avāriju riski un noteikti rīcības pasākumi.

Avārijgatavība tiek nodrošināta:

- ar uzņēmuma Avāriju risku komisijas darbību;
- ar tehnisko līdzekļu (ugunsdzēsības, ugunsdzēsības sistēmu, ugunsdzēsības līdzekļu, individuālo aizsardzības līdzekļu, automātisko gāzu analizatoru u.c.) uzturēšanu patstāvīgā darba kārtībā;
- veicot darbinieku sistemātisku teorētisko apmācību un praktiskās treniņnodarbības saskaņā ar struktūrvienību Rīcības plānu avāriju gadījumiem.

SADARBĪBA AR GLĀBŠANAS UN CITIEM OPERATĪVAJIEM DIENESTIEM

Sadarbību ar glābšanas un citiem operatīvajiem dienestiem organizē AS „Olainfarm” Civilās aizsardzības operatīvā grupa. Sadarbības galvenie virzieni:

- informācijas sniegšana efektīvākai reaģēšanas pasākumu veikšanai;
- palīdzības sniegšana, organizēšana nodarbinātajiem, avārijā iesaistītajiem operatīvajiem dienestiem.

Iespējamo avāriju un katastrofu pārvaldīšanas pasākumu īstenošanā paredzēts iesaistīt:

- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu;
- Valsts policiju;
- Olaines pašvaldības policiju;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- Valsts vides dienestu;
- Valsts darba inspekciju.

Sakaru nodrošināšanai ar VUGD ugunsdzēsības un glābšanas darbu vadītāju paredzēts izmantot rezerves rāciju, ar citiem dienestiem - mobilos tālruņus.

PAPILDUS INFORMĀCIJA

Ar detalizētu informāciju par Rūpniecisko avāriju novēršanas programmu un Civilās aizsardzības plānu var iepazīties *Darba aizsardzības un tehniskās drošības daļā*, darba dienās no plkst.10:00 līdz 16:00, iepriekš piesakoties pa tālruni 67013728.

VIENOTAIS ĀRKĀRTAS PALĪDZĪBAS IZSAUKUMU NUMURS 112!

Plašāka informācija par iedzīvotāju rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā pieejama http://www.vugd.gov.lv/lat/drosibas_padomi/vai_tu_zini_ka_rikoties_arkartas_gadījumos